

Technická univerzita v Liberci

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

Katedra:

Tělesné výchovy

Kombinace oborů:

Tělesná výchova – Anglický jazyk

ZÁJEM ŽÁKŮ O SPORTOVNÍ GYMNASTIKU V HODINÁCH ŠKOLNÍ TV

Diplomová práce: 95 – FP – KTV – 047

Autor:

Jméno:

Hana Laníková

Podpis: *Hana Laníková*

Adresa:

Pod Hůrkou 503, 339 01 Klatovy

Vedoucí práce:

Mgr. Eva Tichá

Počet:

stran	Obrázků	tabulek	příloh
48	0	20	3

V Liberci dne 26. 5. 1998

Technická univerzita v Liberci

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

461 17 LIBEREC 1, Hálkova 6   Telefon: 329   Telefax: 21301

Katedra: Tělesné výchovy .....

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(závěrečného projektu)

diplomant: Hana Laníková .....
adresa: Pod Hůrkou 503, Klatovy 3, 339 01 .....
obor: Tělesná výchova - Anglický jazyk .....

Název: ZÁJEM ŽÁKŮ O SPORTOVNÍ GYMNASTIKU V HODINÁCH ŠKOLNÍ TV. ....
.....
.....

Vedoucí práce: Mgr. Eva Tichá .....

Termín odevzdání: 15.5.1996 .....

Pozn. Podmínky pro zadání práce jsou k nahlédnutí na katedrách. Katedry rovněž specifikují zadání: východiska, cíle, předpoklady, metody zpracování, základní literaturu (zpravidla na rub tohoto formuláře). Zásady pro zpracování DP jsou k dispozici ve dvou verzích (stručné, resp. metodické pokyny) v UK TUL, na katedrách a na Děkanátě Pedagogické fakulty.

V Liberci dne 28.4. 1995

.....
vedoucí katedry

.....
děkan

Převzal (diplomant):

Datum: 1.6. 1995

Podpis:

Hana Laníková

Prohlášení o původnosti práce

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a že jsem uvedla veškerou použitou literaturu.

Liberec, 26. 5. 1998

Hana Laníková

Poděkování

Chtěla bych tímto poděkovat všem, kteří byli nápomocni při zpracování diplomové práce. Především děkuji Mgr. Evě Tiché za její podnětné rady a pomoc při zpracovávání této diplomové práce. V další řadě děkuji všem ředitelům a učitelům, kteří mi umožnili zpracování tohoto tématu.

Prohlášení k využívání výsledků diplomové práce

Jsem si vědoma těchto skutečností:

- ☐ diplomová práce je majetkem školy,
- ☐ s diplomovou prací nelze bez svolení školy disponovat,
- ☐ diplomová práce může být zapůjčena či objednána (kopie) za účelem využití jejího obsahu.

Beru na vědomí, že po pěti letech si mohu diplomovou práci vyžádat v

Univerzitní knihovně TU v Liberci, kde bude uložena.

Jméno a příjmení: Hana Laníková

Adresa: Pod Hůrkou 503, 339 01 Klatovy

Datum: 26. 5. 1998

Podpis: *Hana Laníková*

RESUMÉ

Zájem žáků o sportovní gymnastiku v hodinách školní tělesné výchovy

Tato diplomová práce se zabývá posouzením oblíbenosti sportovní gymnastiky v hodinách školní tělesné výchovy na různých typech základních škol.

Výzkumného šetření se účastnilo 446 žáků šesti základních škol v okrese Klatovy v březnu a dubnu 1998. Oblíbenost sportovní gymnastiky byla zjišťována na základě sestaveného dotazníku s 13 otázkami. Získané informace byly následně statisticky zpracovány a vzájemně porovnány výsledky městských škol s venkovskými a sportovními školami a výsledky venkovských škol se sportovními.

SUMMARY

Interest of pupils in sports gymnastics in lessons of school physical education

This diploma thesis deals with judgement of popularity of sports gymnastics in lessons of school physical education at different types of primary schools.

The research was done in March and April 1998 with 446 pupils of six primary schools from the region Klatovy. The popularity of sports gymnastics was worked out of the questionnaire consisting of 13 questions. Obtained information were then statistically arranged and compared town schools with country and sports schools and country schools with sports schools.

ZUSAMMENFASSUNG

Interesse der Schüler an Sportgymnastik in den Unterrichtsstunden der Körpererziehung in der Schule

Diese Diplomarbeit beschäftigt sich mit der Beurteilung der Beliebtheit von der Sportgymnastik in den Unterrichtsstunden der Körpererziehung auf den verschiedenen Typen der Grundschulen.

An der Untersuchung im März und April 1998 wurden 446 Schüler der sechs Grundschulen im Bezirk Klatovy teilgenommen. Die Beliebtheit der Sportgymnastik wurde auf Grund des Fragebogens festgestellt. Festgestellte Informationen wurden folgend statistisch bearbeitet, verglichen. Der Vergleich wurde zwischen den Stadtschulen, den Dorfschulen und den Sportschulen gemacht.

OBSAH

ÚVOD.....	1
1 SYNTÉZA POZNATKŮ	2
1.1 Tělesná výchova na základní škole.....	2
1.2 Charakteristika sportovní gymnastiky.....	3
1.2.1 Pohybová charakteristika.....	3
1.2.2 Fyziologická charakteristika.....	4
1.2.3 Psychologická charakteristika.....	4
1.3 Didaktika sportovní gymnastiky.....	6
1.3.1 Didaktická činnost.....	6
1.3.2 Didaktický proces.....	6
1.3.3 Didaktické formy.....	7
1.3.4 Didaktické řídicí styly.....	8
1.4 Zájem žáků o sportovní gymnastiku.....	9
1.5 Charakteristika věkového období.....	11
1.5.1 Motorický vývoj.....	11
1.5.2 Psychologická charakteristika.....	12
1.5.3 Charakteristika vyučovacího procesu v tělesné výchově.....	13
1.6 Charakteristika dotazníkových metod.....	14
2 CÍLE.....	15
3 METODIKA PRÁCE.....	16
3.1 Charakteristika sledovaného souboru.....	16
3.2 Dotazník.....	18
3.3 Předvýzkum.....	19
3.4 Vlastní výzkum.....	19
3.5 Zpracování výsledků.....	20

4 VÝSLEDKY.....	21
4.1 Výsledné hodnoty posouzení oblíbenosti sportovních činností a gymnastických disciplín.....	22
4.2 Závislost mezi pořadím oblíbenosti gymnastických disciplín a sportovních činností.....	28
4.3 Kroužky sportovní gymnastiky a soutěže ve sportovní gymnastice.....	36
5 DISKUSE.....	37
6 ZÁVĚR.....	44
7 LITERATURA.....	46
8 SEZNAM PŘÍLOH.....	48

ÚVOD

Tělesná výchova představuje nejdůležitější formu pohybového učení a pohybové kultivace žáků.

V tělesné výchově nacházejí žáci prostor k osvojování pohybových dovedností a pro rozvoj tělesné zdatnosti a výkonnosti.

Tělesná výchova také umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat. Vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti a zpět k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu.

Své místo v tělesné výchově zaujímá i výuka sportovní gymnastiky. Tato sportovní činnost napomáhá správnému držení těla a ovlivňuje celkově tělesný rozvoj. Společně s atletikou se považuje za základ a také průpravu dalších sportovních činností a často bývá i vhodným doplňkem některých jiných sportů. Cvičení ve sportovní gymnastice rozvíjí většinu pohybových schopností, hlavně ale obratnost. Přesto sportovní gymnastika bývá mezi žáky základních škol řazena mezi neoblíbené sportovní činnosti.

Proto jsme se zaměřili na žáky 2. stupně základních škol a pokusili se zjistit, jak oblíbená je sportovní gymnastika mezi žáky na vybraných venkovských, městských a sportovních školách a získané výsledky navzájem porovnali.

Informace nutné pro dosažení výsledků a jejich porovnání jsme od žáků základních škol získali na základě sestaveného dotazníku, které byly následně statisticky zpracovány.

1 SYNTÉZA POZNATKŮ

1.1 Tělesná výchova na základní škole

Tělesná výchova (dále TV) na 2. stupni základní školy se vyučuje jako povinný, ale i nepovinný předmět. TV se zaměřuje na ovlivnění způsobu života žáků, jak výchovně tak pohybově a učí je samostatně využívat její základní formy ke zvyšování tělesné zdatnosti.

Cílem TV je dosáhnout všestranného tělesného rozvoje žáků a formovat osobnost žáků v pravidelném, intenzivním a metodicky řízeném tělovýchovném procesu.

(MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ 1980)

Povinná TV obsahuje systém tělesných cvičení a výchovně vzdělávacích úkolů, které vedou k optimálnímu tělesnému a pohybovému rozvoji žáků.

Učivo TV se dělí na učivo - základní

- prohlubující

Učivo základní je závazné pro učitele, ale i pro žáky a má charakter kontrolních cvičení. Naopak učivo prohlubující závazné není. Používá se jako doplněk a další motivace žáků.

1.2 Charakteristika sportovní gymnastiky

Sportovní gymnastika patří k základním okruhům učiva ve školních osnovách, protože umožňuje všestranný pohybový rozvoj člověka. Podle KUBIČKY (1993) je sportovní gymnastika druhem pohybové činnosti člověka, který se zaměřuje na rozvoj koordinačních schopností, které se získávají učením stále nových pohybových činností a osvojováním jejich kombinací, na estetické působení, prožívání a také vnímání této činnosti. Gymnastická cvičení formují rovnoměrně pohybový aparát a zlepšují orientaci v prostoru.

Sportovní gymnastika je dílčím druhem gymnastiky, který se zaměřuje na osvojení různě složitých pohybových činností na gymnastickém nářadí a v akrobacii.

Pro úspěšné učení se pohybovým dovednostem je důležitá příprava svalového aparátu a oběhové soustavy z hlediska síly, kloubní pohyblivosti, rychlosti a vytrvalosti.

1.2.1 Pohybová charakteristika

Sportovní gymnastika se vyznačuje velkým množstvím pohybových dovedností a návyků. Struktura jednotlivých prvků a zároveň jejich kombinace v sestavě je často velmi složitá. Sportovní gymnastika se podílí na rozvoji všech pohybových schopností, zejména ale obratnosti. Dále pak slouží k rozvoji orientace v prostoru a čase, k rozvoji rytmu a koordinace.

Konečným projevem gymnastiky jsou pohybové celky, které se utvářejí z velkého množství cvičebních tvarů a jejich variací. Jedná se zejména o acyklické a strukturálně rozmanité pohybové činnosti.

Cvičení ve sportovní gymnastice mohou být

- cvičení statická
- cvičení vedená
- cvičení švihová

Při statických polohách je základní podmínkou udržení rovnováhy. Tyto polohy jsou vymezeny vyrovnanými účinky síly svalové a síly gravitační. Pohyby vedené jsou regulovatelné svalovou silou, jejich provedení je vždy spojeno s velkým svalovým úsilím velkých svalových skupin a jsou vymezeny převládajícími účinky svalových sil nad silami vnějšími. Pohyby švihové jsou vymezeny střídavě převládajícími účinky svalové síly a sil vnějších. Tyto pohyby představují složitý soubor pohybových činností, které se uplatňují v průběhu jednoho pohybového článku.

1.2.2 Fyziologická charakteristika

Gymnastická cvičení jsou charakterizována jako cvičení acyklická. Jsou při nich zatíženy svalové skupiny především horních končetin a trupu, méně svaly dolních končetin. Často převažují kontrakce statické nad dynamickými. Vzhledem k velkému stupni úsilí, vynakládanému v průběhu pohybové činnosti nebo alespoň v některých jeho částech, bývá znesnadněno někdy i dočasně přerušeno dýchání.

Výkony ve sportovní gymnastice jsou charakterizovány vysokou plasticitou CNS. Jedná se převážně o anaerobní zatížení. Při cvičení dochází k intenzivnímu zatížení krevního oběhu.

Gymnastická cvičení jsou převážně dynamického charakteru, při nichž je krevní oběh zatěžován tím, že dochází k rychlým a neobvyklým změnám poloh. Dynamické gymnastické výkony se často provádí ve

vysokém pohybovém rytmu, rychle se střídají kontrakce svalů s jejich ochabnutím. To usnadňuje prokrvení svalu, proto únava nastupuje později než u výkonů statických.

Statická cvičení zatěžují krevní zásobení svalu, přičemž se rychle vyčerpává jeho energetický potenciál a rychle nastupuje místní únava činných svalových skupin.

1.2.3 Psychologická charakteristika

Sportovní gymnastika se vyznačuje senzomotorickou koordinací v prostoru a čase a vysokými nároky na statickou a dynamickou rovnováhu. Dále je pro tento druh sportovní činnosti typická pohybová kreativita a také schopnost expresivity, schopnost vyjádřit myšlenku pohybem.

Sportovní gymnastika je individuální sportem. Přesto je gymnastický výkon podřízen vztahu mezi trenérem a cvičencem, ale i navzájem mezi cvičenci. Proto výkon, který se jeví jako individuální, bývá dosažen úsilím kolektivu. Jeho prostřednictvím se povzbuzuje utváření a upevňování některých významných vlastností - odpovědnosti, přátelství, sebeovládání, odvahy, podřízení se celku.

1.3 Didaktika sportovní gymnastiky

Předmětem didaktiky gymnastiky je zkoumání všech prvků didaktického systému v jejich vzájemných souvislostech s cílem využít získaných poznatků k plnění výchovných, vzdělávacích a zdravotních úkolů tělesné výchovy.

(PETR 1985)

1.3.1 Didaktická činnost

Konkrétním vymezením pojmu se zabývá SVATOŇ (1980), který zde podává ucelenou definici: „Didaktická činnost je druh sociální činnosti, odpovídající cílovým zaměřením, obsahem a strukturou sociálním a hodnotovým vztahům v dané společnosti“. V rámci didaktické činnosti rozlišujeme vyučování a učení, tyto dva systémové prvky spolu úzce souvisí a vzájemně se ovlivňují. Jsou spojeny s didaktickým procesem, ve kterém dochází k jejich realizaci.

1.3.2 Didaktický proces

Pojem „didaktický proces“, v sobě zahrnuje velmi širokou škálu vztahů a dějů, jež nastávají při vzájemném působení učitele a žáka ve vyučovací jednotce.

DOBRÝ (1988) definuje didaktický proces v tělesné výchově jako: „Sociální systém zahrnující takovou sociální činnost učitele a žáků a používá takového obsahu, forem, prostředků a podmínek, které slouží k vyvolání žádoucích společensky pozitivních změn v osobnosti mladého člověka“.

Didaktického procesu se účastní učitel a žák. Dalším základním jevem je učivo a také didaktické prostředky, což jsou jevy či předměty

používané ve vyučovacích jednotkách. Jejich úkolem je zvyšovat názornost a podněcovat samostatnou práci žáků. Předpokladem didaktického procesu ve sportovní gymnastice je existence interakce mezi učitelem a žákem. Vztahy, které se vytvářejí při tomto vzájemném působení se musí řídit určitými kritérii. DOBRÝ (1988) uvádí tato tři hlavní didaktická kritéria:

1. dvoustranný charakter didaktického procesu
2. rozvíjející charakter didaktického procesu
3. výchovný charakter didaktického procesu

1.3.3 Didaktické formy

„Didaktické formy představují vnější uspořádání podmínek pro účinné působení didaktického procesu“.

(KUBIČKA 1993).

Vzhledem k jejich různorodým funkcím a možnostem se dělí do několika skupin. Ve sportovní gymnastice se nejčastěji používají tyto formy:

- hromadná forma
- skupinová forma
- individuální forma

Při použití hromadné formy učitel vede celý kolektiv žáků najednou, kdy se pohybový úkol provádí společně nebo se střídavým zapojením cvičenců. Tato forma se může použít pouze při takových činnostech, které jsou jednoduché a známé.

Skupinová forma se uplatňuje při cvičení družstev, cvičení na stanovištích a při kruhovém tréninku. Tyto formy vytvářejí předpoklady pro aktivní zapojení žáků, ale i současně pro uplatnění vedoucí úlohy učitele. Skupinové formy jsou určeny pro procvičování a opakování již zvládnuté

látky a také pro rozvoj základních pohybových schopností. Individuální forma se vyznačuje samostatností a pozitivně ovlivňuje vztah k plnění úkolů. Tato forma se uplatňuje při procvičování, zdokonalování techniky a popřípadě při vytváření vlastních sestav.

1.3.4 Didaktické řídicí styly

Dosažení úspěchu v didaktickém procesu závisí také na celkové činnosti učitele a žáků. Pro takovou učitelovu činnost byl zaveden pojem „spektrum didaktických stylů“ (DOBRÝ 1988). Učitel je v didaktickém procesu stále řídicím článkem, pouze dochází ke změnám jeho úloh a s tím souvisí samostatnost a aktivita žáků.

Učitel by si měl osvojit spektrum didaktických stylů a jejich vhodným užíváním pak postupně vytvářet podmínky pro snižování přímé závislosti žáka na učitele, pro aktivní, samostatné a tvořivé myšlení žáků v procesu učení.

Při výuce sportovní gymnastiky se nejčastěji využívají tyto tři didaktické řídicí styly:

- řídicí styl příkazový
- řídicí styl úkolový
- řídicí styl vedoucí k řešení problému

1.4 Zájem žáků o sportovní činnosti ve školní tělesné výchově

Zájem je možné definovat jako snahu člověka zabývat se takovou činností, která ho upoutává. Zájem má v životě člověka velký význam, poněvadž podporuje jeho celkový rozvoj, zdokonaluje jeho vědomosti a dovednosti a rovněž přináší uspokojení.

Období středního školního věku je významným obdobím pro vytvoření trvalého zájmu o sport. Děti se v tomto období ztotožňují se zájmy svých rodičů nebo sourozenců, je však také možné, že si vytvoří zcela odlišné zájmy.

Zájmy žáků ve školní tělesné výchově byly zjišťovány u všech věkových kategorií. My jsme se zaměřili na skupinu mládeže středního školního věku, tedy žáky 6. – 9. tříd.

Uvedeme výsledky výzkumů, které se zabývají:

- 1) zjištěním oblíbenosti sportovních činností ve školní tělesné výchově u mládeže středního školního věku v Brně - městě (HLAVÁČ 1990)
- 2) zjištěním oblíbenosti sportovních činností ve školní tělesné výchově u žáků sportovních a nesportovních tříd ve městě a na venkově (TILINGER 1994)

Podle HLAVÁČE (1990) jsou sportovní hry u mládeže středního školního věku nejoblíbenější náplní hodin školní tělesné výchovy. Přiklání se k nim 52,8 % děvčat a 79,1 % chlapců. Druhé místo dívky přiřazují základní gymnastice (21,3 %), zatímco chlapci uvádí atletiku (8,9 %).

Podle TILINGERA (1994) jsou u nesportovců nejvíce oblíbené

sportovní hry (58 %), dále atletika (13 %), gymnastika (12 %) a úpolové sporty (7 %). U sportovců (atletů) je samozřejmě nejoblíbenější sportovní činnost atletika (56 %), dále pak sportovní hry (20 %) a gymnastika (13 %).

Mezi nejméně oblíbené činnosti řadí nesportovci gymnastiku (34 %), turistiku (19 %), úpolové sporty (15 %), atletiku (15 %). U sportovců patří mezi nejméně oblíbené sportovní činnosti úpolové sporty (42 %) a gymnastika (28 %).

Z těchto uvedených výsledků je zřejmé, že gymnastika patří u žáků středního školního věku k neoblíbeným sportovním činnostem.

1.5 Charakteristika věkového období (11 – 15 let)

Pro zajištění správné a vhodné sportovní přípravy je důležité znát základní zákony vývoje a růstu a anatomické a fyziologické zákonitosti jednotlivých věkových skupin.

Rozdělení na jednotlivá věková období není možné provádět pouze na základě jediného jednotného hlediska, poněvadž pro jednotlivá období života je právě typické to, že do popředí vystupuje pokaždé jiné hledisko, např. způsob výživy, pohlavní zrání, pohybové funkce.

Věkové období mezi 11. - 15. rokem života se označuje jako starší školní věk, který je charakterizován tělesným a duševním dozráváním.

1.5.1 Motorický vývoj

Toto věkové období je charakterizováno řadou velice složitých vývojových změn. U chlapců se mezi 14. – 15. rokem často projevuje diskoordinace, která je způsobena zaostáním přírůstků svalové hmoty za přírůstky délky končetin. Dochází ke značným změnám u svalové síly. Největší přírůstky jsou u dívek mezi 10 – 12 lety u chlapců pak mezi 13 – 14 a 15 – 16 lety, poněvadž probíhají značné hormonální změny během pubertální akcelerační. Svalová síla je v přímém vztahu k úrovni pohlavní vyspělosti. Úroveň síly a její přírůstky jsou u chlapců větší, u dívek jsou více rovnoměrně rozložené. U obou pohlaví je jasně vyjádřena asymetrie pravé a levé končetiny.

Rychlostně silové vlastnosti, které se projevují výbušnou silou rostou u chlapců do 15 – 16 let, u dívek je růst ukončen ve 13 – 14 letech.

Hodnoty latentní doby pohybové reakce jsou ve 13 – 14 letech stejné jako u dospělých osob. Do 13 – 15 let roste rychlost jednoduchého pohybu ve všech kloubních spojeních a frekvence pohybů roste do 14 – 15 let.

Rozvoj obratnosti je spjat s rozvojem koordinace. Obratnost je závislá na ohebnosti, rozsahu kloubní pohyblivosti a na schopnosti udržovat rovnováhu při různých polohách těla. V tomto věkovém období jsou nejlepší ukazatelé kloubní pohyblivosti, přestože do 12 – 13 let svalstvo a šlachy nejsou dostatečně pevné a silové možnosti svalů ještě nedosahují svého maxima. Kolem 12 – 13 let dosahuje stabilita těla v prostoru a orientace v prostoru vysokých hodnot, které se blíží charakteristikám dospělých. Při hodnocení vývoje obratnosti a rychlosti jsou vyvozovány stejné závěry a to, že již před pubertou lze poznat dítě obratné a pohybově nadané.

Statická a dynamická vytrvalost se nadále v tomto věkovém období rozvíjí.

1.5.2 Psychologická charakteristika

Toto věkové období je obdobím pubescence - dospívání, které probíhá mezi 10. – 15. rokem. Konec této vývojové fáze je dán prvním projevem dosažené pohlavní zralosti.

Dochází k rozvoji abstraktního myšlení, na jehož základě dokáží žáci nalézt klíčové body ve vyučovací látce a logické vztahy mezi nimi, což přispívá k rychlosti učení a redukuje se počet opakování. Dítě v tomto věku začíná věnovat větší pozornost sobě samému.

V pubescenci se mění tělesný vzhled dítěte i jeho chování. Vlivem nerovnoměrného vývoje dochází ke změně poměru jednotlivých částí těla.

Vývoj v tomto období je zvláště ovlivňován růstovou akcelerací, která je doprovázena kolísáním hormonální aktivity. Vlivem rychlých změn v tělesné stavbě dochází také ke změně v jedincově představě o sobě samém. Změněné kulturní i sociální požadavky na jedince formují jeho vztahy k přijatým úkolům a nabývají často charakter osobního závazku nebo naopak lhostejnosti.

Pubescence naznačuje i pozdější proces postupného osamostatňování. Vztahy mezi rodiči a dětmi se uvolňují a jedinci si vytvářejí širší společenské vazby. Dítě není již ochotno bez výhrad plnit nařízené povinnosti. Příčinou je úsilí o samostatnost a nezávislost spolu se vzrůstající kritičností. Ve škole i rodině se často projevuje neposlušnost, někdy drzost až negativismus.

Tělesná výchova má v tomto vývojovém období velmi příznivý a formující vliv na děti. Účinně působí na utváření zájmové sféry žáků.

1.5.3 Charakteristika vyučovacího procesu v tělesné výchově

Děti středního školního věku mají o tělesnou výchovu většinou velký zájem. Pro tento věk jsou především vhodná cvičení rychlosti. Zpočátku jsou zájmy o pohybové činnosti velmi rozsáhlé a nestálé, ke konci tohoto období se začínají ustalovat a u dětí se vytváří zájem o konkrétní druh sportu.

Výrazně se začíná projevovat různé zaměření tělesné výchovy chlapců a dívek. U chlapců dominuje soutěživost, u dívek se do popředí dostává zájem o esteticky působivý pohyb. Vzhledem k akceleraci růstu je nezbytné zařazování cvičení pro správné držení těla. U dívek se častěji objevuje nechuť k intenzivnějšímu zatížení, chlapci naopak často přeceňují svou výkonnost.

Vzhledem k rozdílům, charakteristickým pro období dospívání, je nezbytné uplatnění diferencovaného vyučování.

(KOSTKOVÁ 1981)

1.6. Charakteristika dotazníkových metod

Dotazníkové metody patří mezi nejpoužívanější metody zkoumání tělovýchovného procesu. Jejich prostřednictvím zjišťujeme u zkoumaných osob jejich vědomosti, názory, zájmy, postoje a další informace o jejich zkušenostech, vlastnostech, chování apod.

Mezi dotazníkové metody zařazujeme rozhovor, dotazníky, anketu a jiné. Formy získávání informací pomocí dotazníkových metod mohou být ústní nebo písemné. Při jejich používání je třeba klást otázky tak a vytvořit takové podmínky, aby osoba, která má odpovídat, byla schopná a ochotná odpovídat.

Určitou výhodou dotazníku je, že dotazovaná osoba si může odpovědi na otázky v klidu připravit, naopak nevýhodou je, že odpovědi dotazovaného nemusí být vždy pravdivé.

2 CÍLE PRÁCE

Hlavním cílem práce bylo zjistit oblíbenost sportovní gymnastiky u žáků základních škol v hodinách školní tělesné výchovy a dosažené výsledky porovnat mezi venkovskými, městskými a sportovními školami.

Z tohoto hlavního cíle vyplývají následující dílčí cíle:

1. Zjistit a porovnat oblíbenost sportovní gymnastiky u žáků jednotlivých typů základních škol.
2. Zjistit a porovnat oblíbenost gymnastických disciplín.
3. Zjistit oblíbenost sportovních činností prováděných ve školní tělesné výchově.
4. Zjistit a porovnat zájem o kroužky a soutěže ve sportovní gymnastice.

Otázky vztahující se k dílčím cílům:

1. Jaké preference dávají žáci jednotlivých typů základních škol akrobacii a cvičení na nářadí?
2. Jakou gymnastickou disciplínu preferují žáci jednotlivých typů základních škol a jaká je závislost mezi pořadím?
3. Jaká je závislost mezi pořadím sportovních činností jednotlivých typů základních škol?
4. Jaké je zastoupení žáků jednotlivých typů základních škol v kroužcích a soutěžích sportovní gymnastiky?

3 METODIKA PRÁCE

3.1 Charakteristika sledovaného souboru

Výzkumné šetření, kterého se zúčastnilo 445 žáků, proběhlo na základních školách v okrese Klatovy. Bylo vybráno šest základních škol a vždy dvě reprezentovaly určitý typ školy. Výzkum byl proveden na těchto základních školách (dále ZŠ): ZŠ Bezděkov, ZŠ Kolinec (venkovské školy); ZŠ Klatovy – Plánická, ZŠ Sušice – Husova (městské školy); ZŠ Klatovy – Pod Hůrkou a ZŠ Sušice – U městských sadů (sportovní školy). Sledování byli žáci 6. – 9. tříd, tedy žáci ve věku 11 – 15 let. Z celkového počtu 446 žáků se výzkumu účastnilo 220 dívek a 226 chlapců.

Tabulka 1

Počet žáků jednotlivých typů škol

typ školy	CPŽ	PD	PCH
venkovské školy	106	48	58
městské školy	192	104	88
sportovní školy	148	68	80

Vysvětlivky: CPŽ – celkový počet žáků

PD – počet dívek

PCH – počet chlapců

Tabulka 2

Počet žáků jednotlivých věkových skupin

tš	VS	PD	PCH
vš	11-12	16	22
	13	16	16
	14-15	16	20
mš	11-12	34	24
	13	34	28
	14-15	36	36
sš	11-12	22	24
	13	16	24
	14-15	30	32

Vysvětlivky: tš – typ školy

vš – venkovské školy

mš – městské školy

sš – sportovní školy

VS – věková skupina

PD – počet dívek

PCH – počet chlapců

3.2 Dotazník

Pro získání informací od žáků základních škol byl použit dotazník (Příloha 1) s 13 otázkami. Úvodní část dotazníku byla zaměřena na zjištění osobních údajů dotazovaných. V další části jsme se zaměřili na zjištění oblíbenosti sportovní gymnastiky ve školní tělesné výchově.

Kromě úvodních otázek, zjišťujících jméno školy, věk a pohlaví (otázky 1, 2, 3), byly při tvorbě dotazníku použity i tyto druhy otázek:

1. otázky nabízející dotazovanému volbu mezi dvěma či více možnostmi odpovědi (otázky 5, 3)
2. otázky, které vyžadují pouze odpovědi ano/ne/nevím (otázky 8, 9, 10, 11, 12)
3. otázky, které rozdělují soubor respondentů na tři skupiny:
  - 1) v případě odpovědi „ano“ byly dále kladeny otázky v pořadí nebo dotazovaný vynechal příslušnou otázku (otázky 8, 9, 10, 11, 12)
  - 2) v případě odpovědi „ne“ vynechal respondent příslušnou otázku(y) (otázky 8, 9, 11, 12)
  - 3) v případě odpovědi „nevím“ vynechal dotazovaný příslušnou otázku (y) (otázky 8, 11)

3.3 Předvýzkum

Před vlastním výzkumem byl proveden předvýzkum u jedné třídy základní školy. Původně sestavený dotazník byl rozdán k vyplnění žákům 6. třídy, což je nejmladší věková skupina. Na této skupině žáků jsme si ověřovali správnost, srozumitelnost a časovou náročnost dotazníku.

Během tohoto předběžného šetření jsme se setkali s několika problémy, co se týče srozumitelnosti zadaných otázek a na základě toho došlo k malým změnám ve znění některých z nich. Tato nová verze dotazníku byla pak použita při vlastním výzkumu.

3.4 Vlastní výzkum

Vlastní výzkum proběhl v měsíci březnu a dubnu roku 1998. V 6. – 9. třídách šesti základních škol byl rozdán dotazník s 13 otázkami a byl poskytnut dostatečný čas na vyplnění všech zadaných otázek. Respondenti postupovali při vyplňování podle instrukcí a na jejich základě zakroužkovali správné odpovědi, popřípadě je vypsali slovy. Návratnost dotazníků byla zaručena přímým kontaktem s dotazovanými a tím že výzkum byl proveden v době vyučovací hodiny.

3.5 Zpracování výsledků

Záznam výsledků byl proveden pomocí čárkovací metody (otázky 1 – 5, 8 – 13). V otázce 6 respondenti vybírali 3 nejoblíbenější sportovní činnosti, prováděné ve školní tělesné výchově, které seřadili do pořadí od 1 do 3. Vybraným sportovním činnostem jsme přiřadili body od 3 do 1 a vyhodnotili celkové pořadí na základě získaných bodů. První zvolená činnost v pořadí získala 3 body, druhá 2 body a třetí činnost v pořadí získala 1 bod (Příloha 2).

Otázka 7 byla vyhodnocena stejným způsobem. Žáci opět vybírali pouze 3 nejoblíbenější gymnastické disciplíny, seřazené do pořadí od 1 do 3, kterým byly přiřazeny body od 3 do 1. Na základě sečtených bodů bylo pak vyhodnoceno celkové pořadí (Příloha 3).

Získané pořadí jsme použili ke zjištění závislosti mezi pořadím oblíbenosti sportovních činností a gymnastických disciplín u dívek a chlapců věkových skupin 11 – 12 let, 13 let a 14 – 15 let..

Ke zjištění závislosti jsme použili Spearmanův koeficient pořadové korelace (r_s), který je vyjádřen vztahem:

$$r_s = 1 - \frac{6 \sum d_i^2}{n(n^2 - 1)}$$

d_i = rozdíl obou pořadí

n = rozsah výběru (počet sportovních činností
nebo gymnastických disciplín)

Postup při výpočtu r_s :

- 1) sestavíme tabulku, kde každé sportovní činnosti nebo gymnastické disciplíně přiřadíme dvě pořadová čísla
- 2) potom stanovíme rozdíl d_i u každé sportovní činnosti nebo gymnastické disciplíny a pak stanovíme druhé mocniny těchto rozdílů d_i^2 a jejich součet Σd_i^2
- 3) dosadíme do vzorce

Získané výsledky závislosti mezi pořadím oblíbenosti sportovních činností a gymnastických disciplín jsme porovnali s tabulkovou hodnotou kritických hodnot koeficientu pořadové korelace (KOVÁŘ – BLAHUŠ 1989) a zjistili, jestli je dosažená hodnota na hladině významnosti $\alpha 0,05$ statisticky významná. Jestliže byla vypočtená hodnota větší než hodnota tabulková, byla závislost statisticky významná.

Otázky 4 – 5 a 8 – 13 byly vyhodnoceny metodou procentového vyjádření hodnot.

4 VÝSLEDKY

4.1 Výsledné hodnoty posouzení oblíbenosti sportovních činností a gymnastických disciplín

Seznam tabulek:

Tabulka 3: Pořadí oblíbenosti sportovních činností u žáků
věkové skupiny 11 – 12 let

Tabulka 4: Pořadí oblíbenosti sportovních činností u žáků
věkové skupiny 13 let

Tabulka 5: Pořadí oblíbenosti sportovních činností u žáků
věkové skupiny 14 – 15 let

Tabulka 6: Pořadí oblíbenosti gymnastických disciplín u žáků
věkové skupiny 11 – 12 let

Tabulka 7: Pořadí oblíbenosti gymnastických disciplín u žáků
věkové skupiny 13 let

Tabulka 8: Pořadí oblíbenosti gymnastických disciplín u žáků
věkové skupiny 14 – 15 let

Tabulka 3

Pořadí oblíbenosti sportovních činností (n = 11)
u žáků věkové skupiny 11 – 12 let

VS	11 – 12			11 – 12		
SČ	D			CH		
	vš	mš	sš	vš	mš	sš
1. Atletika	7.	6.	2.	1.	4.	1.
2. Akrobacie	5. – 6.	5.	7.	4.	8.	9.
3. Bruslení	8.	7.	8.	7.	3.	3.
4. Cvič. na nářadí	4.	2.	3.	3.	2.	4. – 5.
5. Drobné hry	5. – 6.	8.	4. – 5.	9.	5. – 6.	7.
6. Lyžování	3.	4.	6.	5.	9.	4. – 5.
7. Netrad. hry	9. – 11.	9.	9.	8.	5. – 6.	8.
8. Plavání	2.	1.	4. – 5.	6.	7.	6.
9. Pořad.cvičení	9. – 11.	10. – 11.	10. – 11.	10. – 11.	11.	10. – 11.
10. Sport. hry	1.	3.	1.	2.	1.	2.
11. Úpoly	9. – 11.	10. – 11.	10. – 11.	10. – 11.	10.	10. – 11.

Vysvětlivky: VS – věková skupina
SČ – sportovní činnost
D – dívky
CH – chlapci

vš – venkovské školy
mš – městské školy
sš – sportovní školy
n – počet sportovních činností

Tabulka 4

Pořadí oblíbenosti sportovních činností (n = 11)

u žáků věkové skupiny 13 let

VS	13			13		
SČ	D			CH		
	vš	mš	sš	vš	mš	sš
1. Atletika	4. – 6.	4. – 5.	1.	6.	2.	2.
2. Akrobacie	2. – 3.	6.	6.	5.	8.	7.
3. Bruslení	4. – 6.	4. – 5.	7.	4.	10.	9.
4. Cvič. na nářadí	7.	3.	4.	7.	5. – 6.	5.
5. Drobné hry	8.	7. – 8.	8.	10. – 11.	4.	6.
6. Lyžování	1.	9.	3.	2.	7.	4.
7. Netrad. hry	9.	7. – 8.	9.	8.	5. – 6.	8.
8. Plavání	4. – 6.	2.	5.	3.	3.	3.
9. Pořad.cvičení	10. – 11.	10.	10. – 11.	10. – 11.	11.	11.
10. Sport. hry	2. – 3.	1.	2.	1.	1.	1.
11. Úpoly	10. – 11.	11.	10. – 11.	9.	9.	10.

Vysvětlivky: VS – věková skupina

SČ – sportovní činnost

D – dívky

CH – chlapci

vš – venkovské školy

mš – městské školy

sš – sportovní školy

n – počet sportovních činností

Tabulka 5

Pořadí oblíbenosti sportovních činností (n = 11)
u žáků věkové skupiny 14 – 15 let

VS	14 – 15			14 – 15		
SČ	D			CH		
	vš	mš	sš	vš	mš	sš
1. Atletika	6.	6.	1.	1.	2.	2.
2. Akrobacie	5.	9.	7.	8.	6.	8.
3. Bruslení	9.	4. – 5.	9.	7.	9.	4.
4. Cvič. na náradí	2.	7.	5.	4.	5.	7.
5. Drobné hry	7. – 8.	8.	6.	9. – 10.	8.	9.
6. Lyžování	4.	4. – 5.	3.	3.	7.	3.
7. Netrad. hry	7. – 8.	2.	8.	6.	3.	6.
8. Plavání	3.	3.	4.	5.	4.	5.
9. Pořad.cvičení	11.	10. – 11.	10. – 11.	9. – 10.	10. – 11	11.
10. Sport. hry	1.	1.	2.	2.	1.	1.
11. Úpoly	10.	10. – 11	10. – 11.	11.	10. – 11.	10.

Vysvětlivky: VS – věková skupina
SČ – sportovní činnost
D – dívky
CH – chlapci

vš – venkovské školy
mš – městské školy
sš – sportovní školy
n – počet sportovních činností

Tabulka 6

Pořadí oblíbenosti gymnastických disciplín (n = 6)

u žáků věkové skupiny 11 – 12 let

VS	11 – 12			11 – 12		
GD	D			CH		
	vš	mš	sš	vš	mš	sš
1. Akrobacie	3.	3. – 4.	3.	3.	3.	5.
2. Hrazda	5.	3. – 4.	4.	4.	5.	4.
3. Kladina	6.	5.	6.	6.	6.	6.
4. Kruhy	2.	1.	1.	2.	1.	1.
5. Přeskok	1.	2.	2.	1.	2.	2.
6. Šplh	4.	6.	5.	5.	4.	3.

Tabulka 7

Pořadí oblíbenosti gymnastických disciplín (n = 6)

u žáků věkové skupiny 13 let

VS	13			13		
GD	D			CH		
	vš	mš	sš	vš	mš	sš
1. Akrobacie	3.	5.	3.	5.	3.	5.
2. Hrazda	5.	3.	4.	3.	5.	3.
3. Kladina	6.	4.	6.	6.	6.	6.
4. Kruhy	1.	1.	2.	2.	2.	1.
5. Přeskok	2.	2.	1.	1.	1.	2.
6. Šplh	4.	6.	5.	4.	4.	4.

Tabulka 8

Pořadí oblíbenosti gymnastických disciplín ($n = 6$)
u žáků věkové skupiny 14 – 15 let

VS	14 – 15			14 – 15		
GD	D			CH		
	vš	mš	sš	vš	mš	sš
1. Akrobacie	3.	3.	3.	4.	5.	4.
2. Hrazda	4.	4.	4.	5.	4.	3.
3. Kladina	6.	5.	5.	6.	6.	6.
4. Kruhy	1.	1.	1.	2.	2.	2.
5. Přeskok	2.	2.	2.	1.	1.	1.
6. Šplh	5.	6.	6.	3.	3.	5.

Vysvětlivky: VS – věková skupina

GD – gymnastické disciplíny

D – dívky

CH – chlapci

vš – venkovské školy

mš – městské školy

sš – sportovní školy

n – počet gymnastických disciplín

4.2 Závislost mezi pořadím oblíbenosti sportovních činností a gymnastických disciplín

Seznam tabulek:

Tabulka 9 : Závislost mezi pořadím oblíbenosti gymnastických disciplín
(dívky, věková skupina 11 – 12 let)

Tabulka 10: Závislost mezi pořadím oblíbenosti gymnastických disciplín
(chlapci, věková skupina 11 – 12 let)

Tabulka 11: Závislost mezi pořadím oblíbenosti gymnastických disciplín
(dívky, věková skupina 13 let)

Tabulka 12: Závislost mezi pořadím oblíbenosti gymnastických disciplín
(chlapci, věková skupina 13 let)

Tabulka 13: Závislost mezi pořadím oblíbenosti gymnastických disciplín
(dívky, věková skupina 14 – 15 let)

Tabulka 14: Závislost mezi pořadím oblíbenosti gymnastických disciplín
(chlapci, věková skupina 14-15 let)

Tabulka 15: Závislost mezi pořadím oblíbenosti sportovních činností
(dívky, věková skupina 11 – 12 let)

Tabulka 16: Závislost mezi pořadím oblíbenosti sportovních činností
(chlapci, věková skupina 11 – 12 let)

Tabulka 17: Závislost mezi pořadím oblíbenosti sportovních činností
(dívky, věková skupina 13 let)

Tabulka 18: Závislost mezi pořadím oblíbenosti sportovních činností
(chlapci, věková skupina 13 let)

Tabulka 19: Závislost mezi pořadím oblíbenosti sportovních činností
(dívky, věková skupina 14 – 15 let)

Tabulka 20: Závislost mezi pořadím oblíbenosti sportovních činností
(chlapci, věková skupina 14 – 15 let)

Vysvětlivky (platí pro tabulky 9 – 20):

n_1 – počet sportovních činností

n_2 – počet gymnastických disciplín

r_s – Spearmanův koeficient pořadové korelace

* - statisticky významné hodnoty na hladině významnosti α 0,05

tš – typ školy

vš – venkovské školy

mš – městské školy

sš – sportovní školy

Tabulka 9

Závislost mezi pořadím oblíbenosti gymnastických disciplín ($n_2 = 6$)
u dívek věkové skupiny 11 – 12 let

	r_s		
tš	vš	mš	sš
vš	—	—	—
mš	0,73	—	—
sš	0,89*	0,93*	—

Tabulka 10

Závislost mezi pořadím oblíbenosti gymnastických disciplín ($n_2 = 6$)
u chlapců věkové skupiny 11 – 12 let

	r_s		
tš	vš	mš	sš
vš	—	—	—
mš	0,89*	—	—
sš	0,71	0,83	—

Tabulka 11

Závislost mezi pořadím oblíbenosti gymnastických disciplín ($n_2 = 6$)
u dívek věkové skupiny 13 let

	r_s		
tš	vš	mš	sš
vš	—	—	—
mš	0,54	—	—
sš	0,89*	0,66	—

Tabulka 12

Závislost mezi pořadím oblíbenosti gymnastických disciplín ($n_2 = 6$)
u chlapců věkové skupiny 13 let

	r_s		
tš	vš	mš	sš
vš	—	—	—
mš	0,89*	—	—
sš	0,94*	0,71	—

Tabulka 13

Závislost mezi pořadím oblíbenosti gymnastických disciplín ($n_2 = 6$)
u dívek věkové skupiny 14 – 15 let

	r_s		
tš	vš	mš	sš
vš	—	—	—
mš	0,94*	—	—
sš	0,94*	1,00*	—

Tabulka 14

Závislost mezi pořadím oblíbenosti gymnastických disciplín ($n_2 = 6$)
u chlapců věkové skupiny 14 – 15 let

	r_s		
tš	š	mš	sš
vš	—	—	—
mš	0,94*	—	—
sš	0,77	0,83	—

Tabulka 15

Závislost mezi pořadím oblíbenosti sportovních činností ($n_1 = 11$)
u dívek věkové skupiny 11 – 12 let

	r_s		
tš	vš	mš	sš
vš	—	—	—
mš	0,91*	—	—
sš	0,79*	0,72*	—

Tabulka 16

Závislost mezi pořadím oblíbenosti sportovních činností ($n_1 = 11$)
u chlapců věkové skupiny 11 – 12 let

	r_s		
tš	vš	mš	sš
vš	—	—	—
mš	0,64*	—	—
sš	0,78*	0,78*	—

Tabulka 17

Závislost mezi pořadím oblíbenosti sportovních činností ($n_1 = 11$)
u dívek věkové skupiny 13 let

	r_s		
tš	vš	mš	sš
vš	—	—	—
mš	0,51*	—	—
sš	0,79*	0,69*	—

Tabulka 18

Závislost mezi pořadím oblíbenosti sportovních činností ($n_1 = 11$)
u chlapců 13 věkové skupiny

	r_s		
tš	vš	mš	sš
vš	—	—	—
mš	0,38	—	—
sš	0,66*	0,90*	—

Tabulka 19

Závislost mezi pořadím oblíbenosti sportovních činností ($n_1 = 11$)
u dívek věkové skupiny 14 – 15 let

	r_s		
tš	vš	mš	sš
vš	—	—	—
mš	0,58*	—	—
sš	0,80*	0,56*	—

Tabulka 20

Závislost mezi pořadím oblíbenosti sportovních činností ($n_1 = 11$)
u chlapců věkové skupiny 14 – 15 let

	r_s		
tš	vš	mš	sš
vš	—	—	—
mš	0,82*	—	—
sš	0,89*	0,73*	—

4.3 Kroužky sportovní gymnastiky a soutěže ve sportovní gymnastice

Ze získaných informací od žáků základních škol jsme se dozvěděli, že na venkovských školách kroužek sportovní gymnastiky není zaveden a zároveň se tyto školy neúčastní soutěží ve sportovní gymnastice. Z celkového počtu žáků 34 % uvedlo, že kroužek sportovní gymnastiky by navštěvovaly, kdyby na jejich škole byl zaveden. Tento fakt uvedlo 17 % dívek a 17 % chlapců.

Na městských školách kroužek sportovní gymnastiky také není zaveden, ale tyto školy se účastní soutěží ve sportovní gymnastice. Zde jsme zjistili, že kroužek sportovní gymnastiky by navštěvovalo z celkového počtu žáků 25 %, kdyby byl na jejich škole zaveden. Uvádí tak 16,6 % dívek a 8,4 % chlapců.

8,3 % žáků z městských škol uvádí, že se účastní soutěží ve sportovní gymnastice, z toho 3,1 % dívek, které uvádí přeskok jako nejoblíbenější gymnastickou disciplínu a 5,2 % chlapců, kteří taktéž řadí přeskok na první místo v oblíbenosti gymnastických disciplín.

Na třetím typu základní školy (školy sportovní) jsme opět zjistili, že zde kroužek sportovní gymnastiky zaveden není, ale tyto školy se rovněž jako školy městské zapojují do soutěží ve sportovní gymnastice. Kroužek sportovní gymnastiky by navštěvovalo z celkového počtu žáků 13,5 %, z toho 5,4 % dívek a 8,1 % chlapců. Do gymnastických soutěží se zapojuje 36,5 % žáků, 17,6 % dívek a 18,9 % chlapců sportovních škol. Dívky řadí na první místo v oblíbenosti soutěžních gymnastických disciplín akrobacii, u chlapců toto místo zaujímá hrazda.

5 DISKUSE

Jak už jsme uvedli v syntéze poznatků, podle TILINGERA (1994) řadí mládež středního školního věku sportovní gymnastiku k neoblíbeným sportovním činnostem, uvádí tak 34 % nesportovců a 28 % sportovců. Naopak nejoblíbenější sportovní činností jsou sportovní hry, uvedlo tak 58 % nesportovců. Taktéž HLAVÁČ (1990) uvádí sportovní hry jako nejoblíbenější náplň hodin školní tělesné výchovy u žáků středního školního věku, 52 % dívek a 79,1 % chlapců.

Naši respondenti vybírali 3 nejoblíbenější sportovní činnosti z jedenácti. Z pořadí určeného našimi dotazovanými jsme zjistili, že dívky věkové skupiny 11 – 12 let uvádí cvičení na nářadí na předních místech. U městských škol se objevuje na druhém místě, u sportovních na třetím místě a nejnižší je řadí dívky škol venkovských a to na místo čtvrté. Akrobacie se umísťuje celkově na pozicích nižších. Městské školy – páté místo, venkovské – páté až šesté místo a sportovní školy až místo sedmé (Tabulka 3).

Chlapci stejného věku uvádí cvičení na nářadí na místě druhém na městských školách, na třetím na školách venkovských a nejnižší je umísťují chlapci škol sportovních – čtvrté až páté místo. Akrobacie se opět objevuje na nižších pozicích. Venkovské školy uvádí čtvrté místo, městské až osmé místo a sportovní zařadily akrobacii na místo deváté (Tabulka 3).

U dívek ve věku 13 let jsou cvičení na nářadí zařazena na jedno z prvních tří míst pouze u městských škol a to na místo třetí, u sportovních škol se objevuje na místě čtvrtém a u škol venkovských dokonce až na sedmém místě. Akrobacie je řazena na druhé až třetí místo na venkovských školách, školy městské a sportovní je shodně řadí na místo šesté (Tabulka 4).

Chlapci v tomto věku cvičení na nářadí na jedno z prvních tří míst nezařazují na žádném typu školy. Objevují se až na místě pátém u sportovních škol, pátém až šestém místě u městských škol a chlapci venkovských škol je řadí až na místo sedmé. Akrobacie se taktéž umisťuje na nižších pozicích. Venkovské školy – páté místo, sportovní – sedmé místo a městské školy až místo osmé (Tabulka 4).

14 – 15leté dívky řadí cvičení na nářadí na jedno z prvních tří míst pouze na venkovských školách – druhé místo, u dívek sportovních škol se objevují až na místě pátém a dívky z městských škol jim přiřazují místo sedmé. Akrobacie opět zaujímá místa na nižších pozicích. Venkovské školy – páté místo, sportovní školy – sedmé místo, a školy městské dokonce místo deváté (Tabulka 5).

Chlapci ve věku 14 – 15 let taktéž neumisťují cvičení na nářadí na žádnou z prvních tří pozic. Nejvyšší místo přiřazují chlapci venkovských škol a to místo čtvrté. Chlapci městských škol uvádí místo páté a sportovních škol místo sedmé. Akrobacie opět zaujímá místa na ještě nižších pozicích. Na městských školách je uváděna na šestém místě a na školách venkovských a sportovních shodně na osmém místě (Tabulka 5).

Zjistili jsme, že při určování pořadí cvičení na nářadí a akrobacie se dívky i chlapci jednotlivých věkových skupin navzájem mezi jednotlivými typy škol ani v jednom případě neshodují. Tyto rozdíly však nejsou většinou značné. Uvedeme jednotlivé věkové skupiny, u kterých dochází k větším rozdílům mezi určeným pořadím. U chlapců věkové skupiny 11 – 12 let se v pořadí akrobacie výrazněji liší chlapci venkovských škol, u kterých je tato disciplína více preferovanější než u škol městských a sportovních.

Ke stejným výsledkům jsme dospěli u 13letých dívek i chlapců a u dívek věkové skupiny 14 – 15 let, které se opět odlišují v určení pořadí akrobacie.

Tato disciplína je rovněž venkovskými školami preferovanější než školami městskými a sportovními. V pořadí cvičení na nářadí jsme zjistili větší rozdíly u dívek věkové skupiny 13 let a 14 – 15 let, kdy se dívky venkovských škol rovněž výrazněji odlišují v určeném pořadí od dívek městských i sportovních škol. 14 – 15leté dívky uvádějí vyšší pozici, 13leté dívky naopak nižší pozici než na ostatních typech škol. Po vyhodnocení všech výsledků jsme došli k závěru, že na venkovských školách je akrobacie a cvičení na nářadí oblíbenější ve srovnání s městskými a sportovními školami. Důvodem by mohlo být nedostatečné materiální vybavení a podmínky pro jiné druhy sportovních činností. Proto je možné se domnívat, že učitelé na venkovských školách zařazují sportovní gymnastiku do výuky tělesné výchovy častěji než jiné druhy sportů.

Z našich výsledků je také zřejmá přednost cvičení na nářadí před akrobacií. Výjimkou jsou pouze dívky a chlapci venkovských škol věkové skupiny 13 let, kteří naopak preferují akrobacii před cvičením na nářadí. Na základě těchto výsledků je možné konstatovat, že cvičení na nářadí je pro žáky mnohem atraktivnější pohybovou činností než gymnastická cvičení na akrobacii. Domníváme se, že cvičení na jakémkoliv nářadí je zejména pro žáky věkové skupiny 11 – 12 let atraktivní z toho důvodu, že na nižším stupni základní školy se s těmito pohybovými činnostmi zatím nesetkaly. Proto je láká poznání něčeho nového a neprozkoumaného a logicky jeví zájem o tyto činnosti.

Rovněž jsme dospěli k závěru, že s vyšším věkem se snižuje oblíbenost sportovní gymnastiky. Jak u cvičení na nářadí, tak u akrobacie se většinou objevují nižší pozice v pořadí sportovních činností. Tuto skutečnost lze zdůvodnit tím, že děti v mladším věku nemají ještě takovou schopnost rozhodování a předvídání. Proto nejeví tak velký zájem o sportovní hry jako

starší žáci, které naopak lákají takové činnosti, při kterých musí rozhodovat a předvídat a při kterých dochází ke změnám situací.

Při zjišťování nejoblíbenější gymnastické disciplíny jsme dospěli k těmto výsledkům. Dívky ve věku 11 – 12 let upřednostňují kruhy na školách městských a sportovních, dívky venkovských škol preferují přeskok (Tabulka 6).

U chlapců tohoto věku jsme dospěli k naprosto stejným výsledkům (Tabulka 6) jako u dívek.

U dívek ve věku 13 let jsou kruhy přiřazovány na první místa venkovskými a městskými školami, dívky ze sportovních škol toto místo přiřazují přeskoku (Tabulka 7).

Chlapci na venkovských a městských školách upřednostňují přeskok a chlapci ze sportovních škol nejvíce preferují kruhy (Tabulka 7).

Dívky věkové skupiny 14 – 15 let všech typů škol shodně upřednostňují kruhy, chlapci naopak v tomto věku shodně preferují přeskok (Tabulka 8).

Je zřejmé, že kruhy a přeskok patří mezi nejoblíbenější gymnastické disciplíny, jak u všech věkových skupin, tak u dívek i chlapců. Ti, kteří řadí kruhy na první místo, zařazují přeskok hned na místo následující. Stejně tomu tak je s pořadím přeskoku.

Zaujaly nás preference těchto gymnastických disciplín. Je zajímavé, že i dívky zařazují kruhy vždy na první nebo druhé místo v pořadí, přestože toto gymnastické nářadí není pro dívky typické. Je ovšem pravdou, že často bývá učiteli tělesné výchovy zařazováno do výuky sportovní gymnastiky i u dívek, které se ho samy dožadují. O této skutečnosti jsme se mohli sami přesvědčit při absolvování pedagogické praxe.

Statisticky významné hodnoty na hladině významnosti $\alpha 0,05$ mezi pořadím gymnastických disciplín byla zjištěna u dívek (11 – 12 let) mezi venkovskými a sportovními školami ($r_s = 0,89$) a mezi městskými a sportovními školami ($r_s = 0,93$) (Tabulka 9).

U chlapců stejného věku byla statistická významnost zjištěna pouze mezi venkovskými a městskými školami ($r_s = 0,89$) (Tabulka 10).

U dívek ve věku 13 let jsme zjistili statisticky významné hodnoty pouze mezi školami venkovskými a sportovními ($r_s = 0,89$) (Tabulka 11).

U stejné věkové skupiny chlapců byla významnost zjištěna jak mezi venkovskými a městskými školami ($r_s = 0,89$), tak mezi školami venkovskými a sportovními ($r_s = 0,94$) (Tabulka 12).

U dívek (14 – 15 let) byla zjištěna statisticky významná závislost mezi všemi typy škol v rozmezí $r_s = 0,94 - 1,00$ (Tabulka 13).

U chlapců tohoto věku byla zjištěna statisticky významná hodnota pouze mezi venkovskými a městskými školami ($r_s = 0,94$) (Tabulka 14).

Pokud jsme při porovnávání pořadí gymnastických disciplín mezi jednotlivými školami dospěli ke statisticky významným hodnotám, poukazuje nám to na přibližně stejně volené pořadí gymnastických disciplín. Pokud tato hodnota byla $r_s = 1,00$, pořadí gymnastických disciplín bylo mezi jednotlivými školami zvoleno naprosto stejně.

Z výzkumů již dříve provedených, je zřejmé, že sportovní hry patří k nejoblíbenějším sportovním činnostem ve školní tělesné výchově. Totéž jsme zjistili při našem šetření.

Statisticky významná závislost mezi pořadím všech uvedených sportovních činností jsme zjistili u dívek (11 – 12 let) mezi všemi druhy škol v rozmezí $r_s = 0,72 - 0,91$ (Tabulka 15).

U chlapců stejného věku byly také zjištěny všechny hodnoty jako statisticky významné ($r_s = 0,64 - 0,78$) (Tabulka 16).

U dívek (13 let) jsme opět zjistili statistickou významnost mezi všemi typy škol v rozmezí $r_s = 0,51 - 0,79$ (Tabulka 17).

U chlapců tohoto věku nebyla po porovnání pořadí sportovních činností zjištěna statisticky významná hodnota pouze mezi venkovskými a městskými školami, kde jsme dospěli k výsledku $r_s = 0,38$ (Tabulka 18).

U věkové skupiny 14 – 15 let jsme zjistili statisticky významnou závislost mezi všemi školami jak u dívek ($r_s = 0,56 - 0,80$) (Tabulka 19), tak u chlapců ($r_s = 0,73 - 0,82$) (Tabulka 20).

Tyto statisticky významné hodnoty nám opět poukazují na minimální rozdíly ve volbě pořadí jednotlivých sportovních činností.

Výsledky výzkumu ukázaly, že na vybraných školách není zaveden kroužek sportovní gymnastiky a soutěží ve sportovní gymnastice se neúčastní pouze školy venkovské.

Kroužek sportovní gymnastiky by z celkového počtu žáků navštěvovalo největší procento žáků na venkovských školách (34 %), dále pak na školách městských (25 %) a nejmenší procento bylo zjištěno na školách sportovních (13,5 %). Na venkovských školách je procento dívek a chlapců stejné (17 %). Procento dívek (16,6 %) na městských školách je větší než procento chlapců (8,3 %). Naopak je tomu na školách sportovních, kde jsme zaznamenali větší procento chlapců (8,1 %) než dívek (5,4 %).

Gymnastických soutěží se na městských školách účastní 8,3 % žáků, z toho 3,1 % dívek a 5,2 % chlapců. Na školách sportovních je toto procento mnohem vyšší. Celkem se soutěží účastní 36,5 % žáků, 17,6 % dívek a 18,9 % chlapců. Zajímavé je, že na obou typech škol je větší zastoupení chlapců.

V této části bychom ještě chtěli poznamenat, že při sestavování dotazníku pro získání informací jsme použili uvádějící otázky, kterými jsme zjišťovali oblíbenost tělesné výchovy. Z těchto orientačních otázek se potvrdila preference tělesné výchovy. Na jedno z prvních tří míst byla zařazena tělesná výchova 97,4 procenty žáků sportovních škol, 81,1 procenty žáků venkovských škol a 70,2 procenty žáků městských škol. Nejčastějším důvodem oblíbenosti byl fakt, že se žáci věnují takovým činnostem, které je baví.

6 ZÁVĚR

Cílem této práce bylo zjištění oblíbenosti sportovní gymnastiky. Pokusili jsme se porovnat preference sportovní gymnastiky ve výčtu sportovních činností prováděných ve školní tělesné výchově na různých typech škol (venkovské, městské, sportovní). Na základě dotazníku (Příloha 1) taktéž zjistit, která sportovní činnost je žáky základních škol nejvíce upřednostňována. Zaměřili jsme se rovněž na zjištění zavedení kroužků sportovní gymnastiky na vybraných školách, popřípadě účast žáků v těchto kroužcích a míru účasti žáků v gymnastických soutěžích. Získané výsledky jsme se pokusili porovnat mezi různými typy základních škol a zjistit, zda jsou preference odlišné.

Tyto dosažené výsledky můžeme shrnout do následujících bodů:

- 1) Žáci všech typů základních škol většinou přiřazují cvičení na náradí na vyšší pozice než cvičení na akrobacii, vyjma dívek i chlapců (13 let) venkovských škol, kteří uvádějí akrobacii jako oblíbenější než cvičení na náradí. Dívky přiřazují akrobacii druhé až třetí místo, cvičení na náradí až místo sedmé. Chlapci uvádí u akrobacie místo páté, cvičení na náradí umisťují stejně jako dívky na místo sedmé. Při porovnání jednotlivých typů škol jsme zjistili, že dívky a chlapci jednotlivých věkových skupin se neshodují při určování preferencí gymnastických cvičení, ale tyto rozdíly nejsou tak znatelné.
- 2) Nejoblíbenější gymnastické disciplíny jsou kruhy a přeskok u dívek i chlapců jednotlivých věkových skupin všech typů základních škol. Statisticky významnou závislost mezi pořadím jednotlivých gymnastických disciplín jsme zjistili u dívek (11 – 12 let) z venkovských a sportovních škol a z městských a sportovních škol. U chlapců (11 – 12 let) pouze u venkovských a městských škol.

U dívek (13 let) byly zjištěny statisticky významné hodnoty pouze u venkovských a sportovních škol. U chlapců (13 let) kromě venkovských a městských, také u venkovských a sportovních škol.

U dívek (14 – 15 let) jsme zjistili statistickou významnost u všech škol, u chlapců pouze u venkovských a městských škol.

- 3) Došli jsme k závěru, že sportovní hry jsou našimi respondenty celkově určovány jako nejoblíbenější sportovní činnost. Dívky i chlapci jednotlivých věkových skupin všech typů základních škol řadí tuto sportovní činnost vždy na jedno z prvních třech míst v pořadí oblíbenosti sportovních činností.

Statisticky významnou závislost mezi pořadím sportovních činností jsme, vyjma chlapců (13 let) venkovských a městských škol, zjistili u dívek i chlapců jednotlivých věkových skupin všech typů základních škol.

- 4) Největší procento žáků by se do kroužku sportovní gymnastiky zapojilo na venkovských školách (34 %), dále pak na školách městských (25 %) a sportovních (13,5 %).

Gymnastických soutěží se na městských školách účastní 8,3% žáků a na školách sportovních 36,5 % žáků.

7 LITERATURA

1. BELŠAN, P., aj. *Tělesná výchova pro 5. až 8. ročník základní školy*. 1. vyd. Praha: SPN, 1980. 456 s.
2. ČELIKOVSKÝ, S. *Dotazovací metody v tělovýchovném výzkumu*. Praha: SPN, 1964. 104 s.
3. ČELIKOVSKÝ, S., aj. *Antropomotorika*. Praha: SPN, 1990. 288 s., ISBN 80-04-23248-5
4. DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum, 1993. 374 s.
5. DOBRÝ, L. *Didaktika sportovních her*. Praha: SPN, 1988.
6. DOVALIL, J. *Věkové zvláštnosti dětí a mládeže a sportovní trénink*. 1. vyd. Praha: UK, 1988. 36 s.
7. HLAVÁČ, František. Povinná školní tělesná výchova z pohledu žáků středního školního věku. *Těl. Vých. Mlád.* 1989, č. 9, s. 18-29
8. CHOUTKOVÁ, B., KUČERA, M. *Mládež a sport*. 1. vyd. Praha: Olympia, 1970. 196 s.
9. CHOUTKA, M., DOVALIL, J. *Sportovní trénink*. 2. vyd. Praha: Olympia, 1991. 333 s.
10. JEŘÁBEK, J., aj. *Vzdělávací program základní škola*. 1. vyd. Praha: MŠMT ČR, 1996. 280 s. ISBN 80-7168-337-X
11. KOSTKOVÁ, J., aj. *Didaktika školní tělesné výchovy*. Praha: UK, 1981. 195 s.
12. KOVÁŘ, R., BLAHUŠ, P. *Aplikace vybraných statistických metod v antropomotorice*. 1. vyd. Praha: UK, 1989. 126 s.
13. KUBIČKA, J., aj. *Vybrané kapitoly z teorie gymnastiky*. 1. vyd. Praha: UK, 1993. 49 s.

14. LIBRA, J., aj. *Teorie a metodika sportovní gymnastiky*. Praha: SPN, 1973. 156 s.
15. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ. *Učební osnovy základní školy*. Praha: SPN, 1988. 48 s.
16. PETR, O., SVATOŇ, V., aj. *Didaktika gymnastiky ve školní tělesné výchově*. 1. vyd. Praha: UK, 1985. 150 s.
17. SVATOŇ, V. *Teorie didaktické činnosti a její výzkum v gymnastice*. Praha: UK, 1980
18. SVATOŇ, V. *Programy činnosti zájmových tělovýchovných útvarů 5.-8. tříd základních škol*. Praha: ČÚV ČSTV, 1987. 96 s.
19. TILINGER, P. *Vztahy 11 – 14 letých dětí k tělesné výchově a sportu*. Praha: SPN, 1994

8 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Dotazník

Příloha 2: Příklad zaznamenání počtu preferencí a bodové
hodnocení sportovních činností

Příloha 3: Příklad zaznamenání počtu preferencí a bodové
hodnocení gymnastických disciplín

Příloha 1

Dotazník pro žáky ZŠ

1. Škola:

2. Věk:

3. Pohlaví: a) mužské
b) ženské

4. Vypiš v pořadí 1 – 3 tvé 3 nejoblíbenější školní předměty.

1.

2.

3.

5. Pokud jsi v otázce číslo 4 uvedl(a) tělesnou výchovu, vyber jeden hlavní důvod, proč tělesná výchova patří k tvým nejoblíbenějším předmětům.

a) TV vyučuje můj oblíbený(á) učitel(ka)

b) provádíme takové činnosti, které mě baví

c) v rámci TV navštěvujeme různá sportovní zařízení

(např.: plavecký bazén, zimní stadion)

d) jiný důvod (vypiš slovy)

.....

.....

.....

.....

6. Zaznamenej do volných políček čísla 1 – 3 pořadí pouze třech nejoblíbenějších sportovních činností prováděných ve školní tělesné výchově (číslo 1 označuje nejoblíbenější sportovní činnost).

- ☐ Atletika (např.: běhy, hody, skoky, vrhy)
- ☐ Akrobacie (např.: kotouly, přemety, stoje)
- ☐ Bruslení
- ☐ Cvičení na nářadí (hrazda, kladina, kruhy, přeskok, šplh)
- ☐ Drobné hry (např.: honičky, štafety)
- ☐ Lyžování
- ☐ Netradiční hry (např.: softbal, ringo)
- ☐ Plavání
- ☐ Pořadová cvičení (nástupy, obraty, pochody)
- ☐ Sportovní hry (basketbal, fotbal, házená, volejbal)
- ☐ Úpoly (judo, přetahy, přetlaky, úpolové hry)

7. Zaznamenej do volných políček čísla 1 – 3 pořadí pouze třech nejoblíbenějších gymnastických disciplín ve školní tělesné výchově (číslo 1 označuje nejoblíbenější gymnastickou disciplínu).

- ☐ Akrobacie (např.: kotouly, přemety, stoje)
- ☐ Hrazda
- ☐ Kladina
- ☐ Kruhy
- ☐ Přeskok – přes kozu, švédskou bednu
- ☐ Šplh – lano, tyč

8. Je na vaší škole zřízen kroužek sportovní gymnastiky ?

- a) ano
- b) ne – přejdi k otázce číslo 10
- c) nevím – přejdi k otázce číslo 11

9. Navštěvuješ kroužek sportovní gymnastiky na vaší škole ?

- a) ano – přejdi k otázce číslo 11
- b) ne – přejdi k otázce číslo 11

10. Navštěvoval(a) by jsi kroužek sportovní gymnastiky, kdyby byl zřízen na vaší škole?

- a) ano
- b) ne

11. Účastní se vaše škola soutěží ve sportovní gymnastice?

- a) ano
- b) ne – na otázky číslo 12 a 13 neodpovídej
- c) nevím – na otázky číslo 12 a 13 neodpovídej

12. Účastníš se školních soutěží ve sportovní gymnastice ?

- a) ano
- b) ne – na otázku číslo 13 neodpovídej

13. Soutěžím nejraději v této gymnastické disciplíně (zakroužkuj pouze jednu z uvedených disciplín).

- a) akrobacie (např.: kotouly, přemety, stoje)
- b) hrazda
- c) kladina
- d) přeskok – přes kozu, švédskou bednu

Příloha 2

Příklad zaznamenání počtu preferencí a bodové hodnocení
sportovních činností

(venkovské školy, dívky 11 – 12 let, n = 16)

PP	1.		2.		3.			
SČ	P	B	P	B	P	B	Σ	Poř.
1. Atletika	0	0	1	2	1	1	3	7.
2. Akrobacie	2	6	0	0	2	2	8	5.-6.
3. Bruslení	0	0	0	0	1	1	1	8.
4. Cvič. na nář.	2	6	2	2	0	0	10	4.
5. Drobné hry	2	6	1	4	0	0	8	5.-6.
6. Lyžování	3	9	2	0	4	4	17	3.
7. Netrad. hry	0	0	0	8	0	0	0	9.-11.
8. Plavání	3	9	4	0	4	4	21	2.
9. Pořad. cvič.	0	0	0	12	0	0	0	9.-11
10 .Sport. hry	4	12	6	0	4	4	28	1.
11. Úpoly	0	0	0	0	0	0	0	9.-11.

Vysvětlivky: PP – pořadí preferencí

SČ – sportovní činnost

P – počet preferencí

B – počet bodů

Σ - celkový součet bodů

Poř. – celkové pořadí

n – počet dívek

Příloha 3

Příklad zaznamenání počtu preferencí a bodové hodnocení

gymnastických disciplín

(venkovské školy, dívky 11 – 12 let, n = 16)

PP	1.		2.		3.			
GD	P	B	P	B	P	B	Σ	Poř.
1. Akrobacie	2	6	2	4	6	6	16	3.
2. Hrazda	0	0	0	0	1	1	1	5.
3. Kladina	0	0	0	0	0	0	0	6.
4. Kruhy	8	24	2	4	4	4	32	2.
5. Přeskok	4	12	12	24	0	0	36	1.
6. Šplh	2	6	0	0	5	5	11	4.

Vysvětlivky: PP – pořadí preferencí

GD – gymnastické disciplíny

P – počet preferencí

B – počet bodů

Σ - celkový součet bodů

Poř. – celkové pořadí

n – počet dívek